

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobců: **a) Ing. L. G., b) H. G.**, oba zast. JUDr. Janem Fričem, advokátem se sídlem Štefánikova 1/65, Praha 5, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Praze,** se sídlem Pod Sídlištěm 1800/9, Praha 8, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 6. 2011, č. j. ZKI-O-59/565/2011/Ves, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **P. J.**, v řízení o kasační stížnosti žalobců a) a b) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2015, č. j. 5 A 259/2011 – 69,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2015, č. j. 5 A 259/2011 – 69, **se zrušuje.**

II. Žaloba proti rozhodnutí Zeměměřického a katastrálního inspektorátu v Praze ze dne 20. 6. 2011, č. j. ZKI-O-59/565/2011/Ves, **se odmítá.**

III. Žádný z účastníků ani osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobci a) a b) (dále jen „stěžovatelé“) domáhají zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jejich žaloba proti v záhlaví specifikovanému rozhodnutí žalovaného. Tím bylo k jejich odvolání změněno rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště Příbram (dále jen „katastrální úřad“), ze dne 9. 2. 2011, č. j. OR-834/2003-211. Těmito rozhodnutími bylo rozhodováno o návrhu žalobců na opravu chyby v katastrálním operátu podle § 8 zákona

č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „katastrální zákon“).

[2] Stěžovatelé v podané žalobě uvedli, že mají ve společném jmění manželů pozemek p. č. 373/2 o výměře 17 658 m^2 (dále jen „pozemek PK 373/2“) a pozemek p. č. 375/6 o výměře 10 576 m^2 (dále jen pozemek PK 375/6“), vedené ve zjednodušené evidenci – parcely původní pozemkový katastr (PK), v k.ú. Malá Hraštice. Napadené rozhodnutí z hlediska svého obsahu a zamýšleného výsledku neposkytlo ochranu jejich vlastnickému právu a namísto odstranění namítaného pochybení spočívajícího v neexistenci parcely vedené v katastru nemovitostí pod p. č. 373/2 o výměře 1692 m^2 (dále jen „parcela KN 373/2“) bez vlastníka a bez listu vlastnictví, jsou nastolena další pochybení. Katastr nemovitostí obsahuje údaje ohledně parcely KN 373/2, druh pozemku ostatní plocha, využití – ostatní komunikace, přičemž pro zápis tohoto pozemku, včetně charakteru jeho využití, není k dispozici jakýkoli právní nebo věcný podklad. Správním orgánům se nepodařilo existenci parcely KN 373/2 postavit na jisto, tuto neexistující parcelu dále rozparcelovaly a jednotlivé dílčí parcely vsunuly nebo zahrnuly do řádně zapsaných stávajících pozemků a tedy místo jednoho nesprávného údaje již existuje pět takovýchto zápisů. Další výrok změnil obsah jejich vlastnických práv, neboť část jejich pozemku PK 375/6 má být dotčena novým pozemkem p. č. 373/8 o výměře 331 m^2. Tím došlo k jejímu svévolnému oddělení a označení jako ostatní komunikace. Prohlásit část pozemku za komunikaci není v pravomoci žalovaného, zvláště když nikdy neexistující parcela KN 373/2 nebyla ani v minulosti komunikací, ale byla a je dosud travnatou plochou. Každý má právo, aby skutečnosti, které se zapisují do katastru nemovitostí a které se ho dotýkají, byly zapsány správně. Provedením opravy v podobě napadeného rozhodnutí byli stěžovatelé kráceni na svých vlastnických právech. Brojili i proti tomu, že se žalovaný nedržel závazného právního názoru, který vyslovil v dřívějším zrušujícím rozsudku městský soud.

[3] Městský soud dospěl k závěru, že žalovaný se držel dříve vysloveného právního názoru. Důvod vzniku parcely KN 373/2 jím byl vysvětlen a doložen příslušnými doklady tak, že tato parcela vznikla v roce 1960 v rámci jednotné evidence půdy a postupně byla v evidenci nemovitostí evidována jako místní komunikace. Pro jednotnou evidenci půdy byly podstatné užívací, nikoliv vlastnické vztahy. Podle § 29 odst. 1 katastrálního zákona došlo k přímému převzetí údajů z evidence nemovitostí do katastru nemovitostí. Předmětem řízení o opravě chyby byla parcela KN 373/2, která nebyla evidována na žádném listu vlastnictví, protože se nacházela v parcelách různých vlastníků evidovaných zjednodušeným způsobem. Z tohoto důvodu musel katastrální úřad k tomu, aby se mohl zabývat legitimitou k podání návrhu na opravu, obnovit parcely nebo části parcel evidovaných zjednodušeným způsobem nacházejících se v parcele KN 373/2, tj. dořešit evidenci vlastnických práv k uvedené parcele. Nechal proto zhotovit neměřický záznam č. 403/2009 k doplnění souboru geodetických informací o části pozemků evidovaných zjednodušeným způsobem. Provedením zápisu tohoto neměřického záznamu není v katastru nemovitostí evidována parcela KN 373/2, ale nové parcely vzniklé doplněním částí parcel dosud evidovaných zjednodušeným způsobem dle nabývacích titulů uložených ve sbírce listin.

[4] Závěrem městský soud uvedl, že žalovaný soudu sdělil a doložil, že v předmětném

katastrálním území proběhla obnova katastrálního operátu přepracováním a obnovený operát byl vyhlášen dne 16. 5. 2012, přičemž podle protokolu o výsledcích řízení o námitkách nebyla proti obsahu obnoveného katastrálního operátu ve stanovené lhůtě podána žádná námitka. Soud proto zvažoval, zda v důsledku obnovy katastrálního operátu v průběhu soudního řízení neodpadl předmět tohoto soudního řízení a zda není na místě žalobu odmítnout dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. S ohledem na délku správního řízení a přezkumného soudního řízení a s ohledem na potřebu ochrany práv žalobců se soud rozhodl projednat žalobu věcně.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení

[5] Proti rozsudku krajského soudu podali stěžovatelé kasační stížnost, kterou podřadili pod důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[6] V kasační stížnosti polemizují s většinou závěrů správních orgánů i městského soudu. Trvají na většině svých námitek vznesených v žalobě, zejména na tom, že vznik parcely KN 373/2 nebyl řádně doložen, neboť podklady jsou zcela nedostatečné a nebyly odsouhlaseny s tehdejšími vlastníky dotčených pozemků. K úvahám městského soudu o možnosti odmítnutí žaloby uvedli, že katastrální úřad ani žalovaný nemohou v době, kdy se stěžovatelé domáhají odvoláním nebo žalobou nápravy údajů o evidenci sporného pozemku, jejich námitky z roku 2003 přehlédnout a napravit to postupem podle § 48 vyhlášky č. 265/1992 Sb. (poznámka NSS: pod tímto číslem byl uveřejněn katastrální zákon, nicméně ten § 48 neobsahuje, není proto zřejmé, jaké ustanovení mají stěžovatelé na mysli). Ve správním spisu proto musí být tyto námitky i veškerá rozhodnutí s nimi související založena a žalovaný se s nimi měl v rámci obnovy katastrálního operátu vypořádat. To však neučinil a tvrdí, že námitky nikdo nepodal.

[7] Z uvedených důvodů navrhli zrušit rozsudek městského soudu a vrátit mu věc k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil tak, že stěžovatelé neuvedli žádné nové skutečnosti ohledně napadeného rozhodnutí. Následně se podrobněji vyjádřil k některým aspektům námitek. Pokud jde o jeho upozornění městskému soudu na provedení obnovy katastrálního operátu přepracováním, pak to považoval za svou povinnost. Nejedná se o informaci, která by nebyla stěžovatelům známa. V rámci obnovy katastrálního operátu se katastrální úřady námitkami účastníků pravomocně ukončených řízení nezabývají, a to ani tehdy, pokud je takové rozhodnutí napadeno u soudu. Pokud stěžovatelé námitku při obnově katastrálního operátu nepodali, neměl katastrální úřad důvod vést řízení o námitkách.

[9] Osoba zúčastněná na řízení se vyjádřila tak, že stěžovatelé zpochybňují svými námitkami existenci přístupové cesty na jeho pozemky, která existovala již podle geometrického plánu z roku 1939, kdy pozemky nabyl jeho otec. V době, kdy stěžovatelé pozemky získali, nijak existenci cesty nezpochybňovali. Pokud by měl o přístupovou cestu přijít, pak by to bylo zcela neadekvátní i s ohledem na to, že dané pozemky získal v restitucích právě s vědomím existence přístupové cesty a jinak by požadoval náhradní

pozemky.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelé jsou zastoupeni advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Na základě kasační stížnosti přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zkoumal při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[11] V prvé řadě se Nejvyšší správní soud zaměřil na to, zda byly splněny podmínky řízení před městským soudem.

[12] Předmětem žaloby bylo posouzení toho, zda byl napadeným rozhodnutím řádně posouzen návrh stěžovatelů na opravu chyby v katastrálním operátu podle § 8 katastrálního zákona a s tím související doplnění parcel evidovaných dosud zjednodušeným způsobem, včetně popisné informace vztahující se ke způsobu využití sporných pozemků. K tomu je třeba poznamenat, že žalovaný závazně nerozhodoval o povaze cesty, což mu skutečně nepřísluší, ale pouze o tom, jakým způsobem bude evidována v katastru nemovitostí, tedy právě o popisné informaci vztahující se ke způsobu využití sporných pozemků.

[13] Žalovaný v průběhu řízení před městským soudem doložil a mezi stranami je nesporné, že v katastrálním území Malá Hraštice, ve kterém se pozemky nachází, byla provedena obnova katastrálního operátu přepracováním, jejíž platnost byla vyhlášena dne 16. 5. 2012, tedy po vydání napadeného rozhodnutí a před vyhlášením rozsudku městského soudu.

[14] Podle § 13 odst. 1 katastrálního zákona je obnovou katastrálního operátu vyhotovení nového souboru geodetických informací ve formě grafického počítačového souboru a nového souboru popisných informací katastrálního operátu. Podle § 63 odst. 3 vyhlášky č. 26/2007 Sb., kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů, (katastrální vyhláška), se mimo jiné při obnově katastrálního operátu přepracováním provede doplnění pozemků dosud evidovaných zjednodušeným způsobem do obnovovaného souboru geodetických informací, oprava zjištěných chyb v katastru a porovnání souladu mezi souborem popisných a souborem geodetických informací.

[15] Je tedy zřejmé, že v rámci obnovy katastrálního operátu přepracováním se zohledňují stejné okruhy skutečností, které byly předmětem napadeného rozhodnutí.

[16] Obnovený katastrální operát je vyložen k veřejnému nahlédnutí a vlastníci a jiní oprávnění mohou během vyložení obnoveného katastrálního operátu a ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy skončilo jeho vyložení, podat námitky proti obsahu obnoveného

katastrálního operátu (viz § 16 katastrálního zákona).

[17] Podle § 17 odst. 2 katastrálního zákona platí: *„Dnem vyhlášení platnosti obnoveného katastrálního operátu se dosavadní katastrální operát stává neplatný, a nadále se používá obnovený katastrální operát. Vybrané části neplatného katastrálního operátu mají trvalou dokumentární hodnotu a jsou archiváliemi.“*

[18] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 6. 2014, č. j. 4 As 16/2014 – 65, publ. pod č. 3105/2014 Sb. NSS, dovodil, že pokud katastrální úřad přistoupí k obnově katastrálního operátu novým mapováním, jeho dřívější rozhodnutí o opravě chyby v nahrazeném katastrálním operátu již nadále nezasahuje právní sféru adresáta, který byl tímto rozhodnutím původně dotčen. V důsledku obnovy katastrálního operátu v průběhu soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí o opravě chyby v nahrazeném katastrálním operátu odpadá předmět tohoto soudního řízení, což je důvodem pro odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Tento rozsudek prošel i testem ústavnosti, když ústavní stížnost proti němu podanou Ústavní soud odmítl pro zjevnou neopodstatněnost usnesením ze dne 13. 8. 2015, sp. zn. IV. ÚS 2977/2014.

[19] Ačkoliv se v dané věci jednalo o obnovu katastrálního operátu mapováním a v nyní posuzované věci šlo o opravu katastrálního operátu přepracováním, závěry jsou v této věci stejné. Klíčový je jednak shora uvedený § 17 odst. 2 katastrálního zákona, podle něhož se dosavadní katastrální operát stává neplatný, když podle § 4 odst. 2 písm. b) katastrální operát mimo jiné tvoří soubor popisných informací, který zahrnuje údaje o katastrálním území, o parcelách, o stavbách, o bytech a nebytových prostorech, o vlastnících a jiných oprávněných, o právních vztazích a právech a dalších skutečnostech. Jde tedy o popisné informace, které byly předmětem sporu v nyní posuzované věci.

[20] Jak bylo také uvedeno v bodu [15] tohoto rozsudku, předměty obou řízení se překrývaly a v rámci později prováděné obnovy katastrálního operátu mohly být veškeré sporné skutečnosti řešeny a stěžovatelé mohli uplatnit proti obnově katastrálního operátu příslušné opravné prostředky.

[21] Pokud stěžovatelé poukazují na to, že měly být jejich dosavadní námitky zohledněny jako námitky v rámci obnovy katastrálního operátu, pak tato otázka nebyla předmětem žaloby a samozřejmě tím pádem ani tohoto řízení o kasační stížnosti. Předmětem žaloby byl přezkum rozhodnutí žalovaného, který se týkal původního katastrálního operátu. Obnovou katastrálního operátu dochází k nahrazení dosavadního katastrálního operátu. Pokud se stěžovatelé domnívají, že nebyly vypořádány jejich námitky v rámci obnovy katastrálního operátu, pak se při splnění dalších podmínek mohou bránit proti nečinnosti katastrálního úřadu.

[22] Napadený rozsudek byl tedy ve smyslu ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. zatížen vadou, která má za následek jeho nezákonnost. Již v řízení před městským soudem byl totiž dán důvod pro odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť nebyly splněny podmínky soudního řízení a tento nedostatek nemohl být odstraněn. Úvahy městského soudu o tom, že bylo na místě žalobu projednat s ohledem na délku řízení a s ohledem na ochranu práv stěžovatelů, nejsou jakkoliv na místě, neboť pokud odpadl

předmět řízení, nebylo vést řízení o čem. Případné zrušení rozhodnutí žalovaného by se nijak právní sféry stěžovatelů nedotklo, neboť v dalším řízení před žalovaným či katastrálním úřadem by nebylo o čem rozhodovat. S ohledem na tento závěr se nemohl Nejvyšší správní soud věcně zabývat správností závěrů městského soudu, potažmo žalovaného.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s., větou první, rozsudek městského soudu zrušil a rozhodl o odmítnutí žaloby. O věci při tom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[24] V případě, že Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu a současně rozhodl o odmítnutí žaloby, je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3, věta druhá, s. ř. s.). Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační stížnosti tvoří v tomto případě jeden celek a Nejvyšší správní soud rozhodne o jejich náhradě jediným výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, č. j. 1 As 61/2008 - 98).

[25] Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta. Pokud jde o osobu zúčastněnou na řízení, pak se výrok opírá o § 60 odst. 5, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Protože soud v dané věci osobě zúčastněné na řízení žádné povinnosti neuložil, tato osoba nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. dubna 2016

JUDr. Radan Malík
předseda senátu